

OBSAH

Úvod.....	9
Nejčastěji citované právní předpisy	11
Použité zkratky	12
Parametry použité v zákoně o daních z příjmů pro rok 2023	13
KAPITOLA I	
1. Vstupní informace ke zdaňování příjmů	14
1.1 Zdaňování příjmů zaměstnanců v roce 2023	14
1.1.1 Princip zdanění mezd.....	14
1.1.2 Základní sleva na poplatníka podle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP	14
1.1.3 Daňový bonus nemá maximální výši	14
1.1.4 Změny částky příjmů, při které není možné požádat o provedení ročního zúčtování záloh na daň a daňového zvýhodnění za rok 2023	15
1.1.5 Osvobození odměn za výkon funkce volebních komisí.....	15
1.1.6 Změna ve výši stanovených příjmů v případě poskytnutí nízkoemisního vozidla zaměstnanci k soukromým i služebním účelům	16
1.1.7 Možnost poskytnutí dalšího osvobozeného alternativního peněžitého plnění na stravování zaměstnanců za směnu, tzv. stravenkový paušál.....	22
1.1.8 Sleva na dani „za zastavenou exekuci“	25
1.1.9 Původní výše hodnoty odpočtu pro uplatnění bezúplatného plnění (darů).....	26
1.1.10 Výše daňového zvýhodnění na děti pro rok 2023.....	26
1.1.11 Měsíční daňový bonus a podmínky jeho vyplacení.....	26
1.2 Další změny pro rok 2023	27
1.2.1 Změny v částkách rozhodných pro daňové povinnosti.....	27
1.2.2 Změny daňového řádu podstatné pro praxi mzdových účetních	28
1.2.3 Aktualizované vzory tiskopisů.....	28
1.2.4 Stručné zopakování stavu platného i v roce 2023.....	31
1.3 Systém zdaňování příjmů	36
1.3.1 Daňový rezident v ČR – daňový nerezident.....	38
1.3.2 Obecné ustanovení k zamezení dvojímu zdanění u mezd.....	42
2. Předmět daně z příjmů.....	44
3. Příjmy ze závislé činnosti – vymezení	47
3.1 Mezinárodní pronájem pracovní síly	51

4.	Zvláštní nepeněžní příjmy zaměstnanců.....	52
4.1	Příjmy zaměstnance spočívající v cenovém rozdílu, resp. v cenovém zvýhodnění.....	53
4.2	Motorové vozidlo poskytnuté zaměstnanci ke služebním i soukromým účelům.....	55
4.3	Nezdanitelné nepeněžní i peněžní příjmy - rozdělení	56
5.	Cestovní náhrady zaměstnanců, ochranné pracovní prostředky, pracovní oblečení a další plnění, která nejsou předmětem daně z příjmů	57
6.	Daňové osvobození vztahující se k příjmům ze závislé činnosti.....	63
6.1	K některým druhům nepeněžního plnění ze sociálního fondu, resp. na vrub nedaňových nákladů podrobněji	70
6.2	Osvobození příspěvků zaměstnavatele na penzijní připojištění a na soukromé životní pojištění	74
6.3	K příspěvku zaměstnavatele na pojistné podrobněji formou příkladu.....	79
6.4	Oznamování příjmů vyšších než 5 000 000 Kč.....	80
7.	Působnost zaměstnavatele v průběhu zdaňovacího období.....	82
7.1	Prohlášení poplatníka	83
8.	Zaměstnanec bez učiněného Prohlášení k dani, srážková daň ve výši 15 % nebo daňová záloha ve výši 15 %.....	84
9.	Zaměstnanec s učiněným Prohlášením k dani.....	90
10.	Způsob výpočtu daňové zálohy z měsíční mzdy	92
10.1	Slevy na dani podle § 35ba ZDP	93
10.1.1	Sleva na dani na poplatníka (základní) i pro rok 2023 zůstává ve výši 30 840 Kč ročně, tj. 2 570 Kč měsíčně	93
10.1.2	Sleva na dani na manželku (manžela) s nízkým příjmem i pro rok 2023 zůstává ve výši 24 840 Kč ročně, měsíčně ji pro výpočet daňové zálohy u zaměstnavatele nelze uplatňovat	93
10.1.3	Sleva za umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení v roce 2023 - jen ročně.....	99
10.1.4	Sleva na dani - invalidita poplatníka.....	102
10.1.5	Sleva na dani držitele průkazu ZTP/P.....	103
10.1.6	Sleva na dani u zaměstnanců soustavně se připravujících na budoucí povolání (zpravidla žáků a studentů)	104
10.1.7	Výpočet zálohy z měsíčního příjmu ze závislé činnosti	106
10.1.8	Výpočet daňové zálohy z jednorázových mezd, doplatků mezd za minulá léta a z doplatků mezd běžného kalendářního roku	110
10.1.9	Příklady výpočtu daňové zálohy v roce 2023 bez vyživovaných dětí nebo nejvýše s jedním dítětem	112
11.	Daňové zvýhodnění na dítě a výpočet daňové zálohy nebo daňového bonusu s příklady	116
11.1	Uplatnění měsíčního daňového zvýhodnění u zaměstnavatele.....	131

12.	Nezdanitelné části základu daně podle § 15 ZDP (pro roční zúčtování za rok 2023)	147
12.1	Nezdanitelná částka bezúplatných plnění na vymezené účely	147
12.2	Odpočet nezdanitelné částky z titulu placení úroků z úvěrů ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru	149
12.3	Odpočet nezdanitelné částky u poplatníka, který zaplatí na své penzijní připojištění nebo doplňkové penzijní spoření více než 24 000 Kč na rok.....	155
12.4	Odpočet nezdanitelné částky u poplatníka, který platí pojistné na soukromé životní pojištění.....	157
12.5	Odpočet nezdanitelné částky při placení členských příspěvků členem odborové organizace.....	160
12.6	Nezdanitelná částka - úhrada poplatníka za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	161
13.	Přehled průkazů pro uplatnění slevy na dani, daňového zvýhodnění a nezdanitelných částek u zaměstnavatele	162
13.1	Průkazy předkládané na počátku nebo v průběhu roku pro výpočet daňových záloh.....	162
13.2	Hlavní pravidla pro vznik nároku na slevy a pro jejich uplatňování v průběhu roku	164
13.2.1	Nárok na slevu	164
13.2.2	Uplatnění nároku	167
13.3	Průkazy předkládané pro účely ročního zúčtování	169
14.	Odvod daně z příjmů ze závislé činnosti.....	173
14.1	Čísla účtů pro placení daní z příjmů ze závislé činnosti.....	173
14.2	Odvod sražených záloh na daň	174
14.3	Odvod srážkové daně	180
15.	Roční zúčtování daňových záloh a daňového zvýhodnění a výpočet celoroční daně zaměstnavatelem.....	182
16.	Povinnosti plátců daně	193

KAPITOLA II

1.	Typové příklady zdaňování mezd v roce 2023	197
1.1	Stanovení základu daně	197
1.2	Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z dohody o provedení práce do částky 10 000 Kč, zdaněného srážkovou daní	204
1.3	Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z dohody o pracovní činnosti ve výši 3 200 Kč, zdaněného srážkovou daní	205
1.4	Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z dohody o pracovní činnosti ve výši 3 500 Kč, zdaněného srážkovou daní	206
1.5	Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z dohody o pracovní činnosti ve výši 3 999 Kč.....	207

1.6	Zaměstnanec neučinil Prohlášení a dosáhl příjmu z dohody o pracovní činnosti ve výši 4 000 Kč	208
1.7	Zaměstnanec neučinil Prohlášení, v lednu 2023 měl příjem z dohody o provedení práce ve výši 10 000 Kč a k tomu mu bylo v dubnu 2023 doplaceno za leden 6 000 Kč.....	210
1.8	Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl v lednu příjem z dohody o provedení práce ve výši 10 000 Kč a k tomu mu bylo v únoru doplaceno za leden 1 000 Kč	212
1.9	Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl od stejného zaměstnavatele příjem z dohody o provedení práce ve výši 8 500 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci sjednaný příjem z dohody o pracovní činnosti ve výši 3 500 Kč	213
1.10	Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl v roce 2023 od stejného zaměstnavatele příjem z dohody o provedení práce ve výši 10 000 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci příjem z dohody o pracovní činnosti ve výši 3 999 Kč	214
1.11	Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl v lednu 2023 od stejného zaměstnavatele příjem z dohody o provedení práce ve výši 10 000 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci příjem z dohody o pracovní činnosti ve výši 4 100 Kč	215
1.12	Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl od stejného zaměstnavatele příjem z dohody o provedení práce ve výši 3 150 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci příjem z pracovního poměru ve výši 6 350 Kč	216
1.13	Zaměstnanec neučinil Prohlášení a na základě dohody o pracovní činnosti dosáhl příjmu do částky 10 000 Kč	217
1.14	Zaměstnanec, který neučinil Prohlášení, měl od stejného zaměstnavatele příjem z dohody o provedení práce ve výši 17 300 Kč a zároveň od téhož plátce ve stejném měsíci příjem z dohody o pracovní činnosti ve výši 3 999 Kč	218
1.15	Zaměstnanec ve vedlejší pracovním poměru neučinil Prohlášení a jeho příjem podléhá zdanění zálohou na daň	219
1.16	Odměna člena výboru společenství vlastníků jednotek za výkon funkce (bez učiněného Prohlášení, které má učiněno u svého hlavního zaměstnavatele), který dosáhl příjmu nižšího než 4 000 Kč	220
1.17	Zaměstnanec učinil Prohlášení, neuplatňuje daňové zvýhodnění na děti.....	221
1.18	Zaměstnanec (starobní důchodce) učinil Prohlášení, uplatňuje základní slevu na poplatníka a slevu na invaliditu při invalidním důchodu třetího stupně.....	222
1.19	Zaměstnanec učinil Prohlášení poplatníka, neuplatňuje daňové zvýhodnění na děti, k běžné mzdě má navíc příjem ze souběžné dohody o provedení práce u téhož zaměstnavatele (...)	223

1.20	Zaměstnanec učinil Prohlášení, uplatnil daňové zvýhodnění na dvě děti.....	225
1.21	Zaměstnanec učinil Prohlášení, uplatnil daňové zvýhodnění na pět dětí	226
1.22	Zaměstnanec učinil Prohlášení, neuplatňuje daňové zvýhodnění na děti a dosáhl příjmu podléhajícího zvýšené sazbě zálohy na daň 23 %	228
2.	Složitější příklady zdaňování.....	230
2.1	Příklad, kdy zaměstnanci s neučiněným Prohlášením plynou od jednoho zaměstnavatele jak příjmy zdaněné zálohovou daní, tak příjmy zdaněné zvláštní sazbou daně. Zaměstnanec má povinnost podat daňové přiznání a zahrnout do něj příjmy zdaněné zálohou na daň. (...)	230
2.2	Příklad poplatníka, který pozdě oznámil změnu rozhodných skutečností.....	235
2.3	Příklad poplatníka žijícího ve společně hospodařící domácnosti s manželkou a společnými dětmi, který má jediného zaměstnavatele, od něž pobírá různě vysokou zdanitelnou mzdu.....	244
3.	Vybrané vzory tiskopisů pro rok 2023	255
4.	Soukromé životní pojištění – typové příklady 2023	276

KAPITOLA III

Dotazy - odpovědi	281
-------------------------	-----

KAPITOLA IV

Vybraná ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,	295
Zákon č. 128/2022 Sb., o opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace	371
Pokyn D-151 k zajištění jednotného postupu při uplatňování § 6 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb.	373
Informace GFŘ o změně v osobě plátce daně v souvislosti s přeshraničním agenturním zaměstnáváním na území EU a EHP	375
Pokyn GFŘ D-59 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů	376
Informace k výpočtu vlastních příjmů manžela/manželky pro účely uplatnění slevy na dani.....	393

Informace	
určená předškolním zařízením k vydávaným potvrzením pro účely uplatnění slevy za umístění dítěte	394
Sdělení	
pro plátce daně ze závislé činnosti k tiskopisu Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.....	395
Sdělení	
k uplatňování pojistného zaplaceného poplatníkem na soukromé životní pojištění	397
Informace	
k Prohlášení poplatníka pro rok 2021 a Žádosti o roční zúčtování za rok 2020.....	399
Vyhláška č. 467/2022 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2023	400
Vyhláška č. 401/2022 Sb., o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2023	402
Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 103/1999 Sb. o sjednání Smlouvy mezi vládou České republiky a vládou Ukrajiny o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku.....	410
KAPITOLA V	
Vybraná ustanovení zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád,	426
KAPITOLA VI	
Vybraná ustanovení zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře,.....	444
Vybraná ustanovení zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách),	449
Vybraná ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon),.....	455
Rozsudky soudů zabývající se problematikou daně ze závislé činnosti.....	459
KAPITOLA VII	
1. Tabulka pro výpočet záloh.....	464
2. Tabulka pro výpočet celoroční daňové povinnosti	473